

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ
СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ПОВ’ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ
ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ”**

Харків
2016

Електронне видання

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ
СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ПОВ’ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ
ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ”**

галузь знань 08 “Право”,
спеціальність 081 “Право”,
другий (магістерський) освітній рівень

**для студентів V курсу
Інституту прокуратури та кримінальної юстиції**

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 10 від 22.04.2016 р.)*

Програма навчальної дисципліни “Кваліфікація злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг” (галузь знань 08 “Право”, спеціальність 081 “Право”, другий (магістерський) освітній рівень) для студентів V курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції / уклад.: В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. М. Киричко, Ю. В. Гродецький. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 20 с.

У к л а д а ч і: В. Я. Тацій,
В. І. Тютюгін,
В. М. Киричко,
Ю. В. Гродецький

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 5 від 16.05.2016 р.)*

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Кваліфікація злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг” підготовлена на базі Кримінального кодексу України 2001 р. [зі змінами та доповненнями (*далі* – КК)] і призначена для поглибленого вивчення злочинів у сфері службової та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг. Така необхідність обумовлена: великою кількістю змін, внесених останнім часом до КК України, які стосуються цих злочинів, а також численними вадами законодавчих новел, які дуже ускладнили як науковцям, так і практичним працівникам визначення правильного змісту нових кримінально-правових норм і приписів, їх тлумачення й застосування на практиці, а крім того, ще й актуалізацією боротьби з цими злочинами на практиці, особливо щодо корупційних і пов’язаних з корупцією злочинів.

Основна частина питань, включених до Програми, стосується розд. XVII Особливої частини КК “Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг”. Разом з тим доскональне вивчення цих питань потребує з’ясування існуючих системних зв’язків відповідних статей цього розділу з іншими статтями Загальної і Особливої частин КК України, нормами іншого законодавства України, а також загальних та спеціальних правил кваліфікації злочинів, звернення до наукових розробок та матеріалів судової практики.

Програма поділена на розділи, які спочатку розглядають загальні положення про кваліфікацію зазначених злочинів, а потім питання кваліфікації окремих видів злочинів. Поєднання окремих видів злочинів у розділах здійснено з урахуванням характеру їх суспільної небезпечності, що дозволяє виявляти як спільні ознаки, так і їх відмінності.

Дана дисципліна вивчається на V курсі Інституту прокуратури та кримінальної юстиції протягом семестру, що становить 90 академічних годин.

Засвоєння спецкурсу передбачає поєднання різних форм організації навчального процесу і методів навчання, у тому числі 16 лекційних годин, 14 годин практичних занять та колоквиумів, 60 годин самостійної роботи студентів, надання останнім консультацій.

Оцінка рівня знань студентів здійснюється з урахуванням загальної кількості балів, отриманих ними за результати самостійної роботи при підготовці та проведенні колоквиумів і практикумів (до 40 балів), та складання іспиту (до 60 балів).

Опанування навчальної дисципліни “Кваліфікація злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг” надає можливість дослідити питання кваліфікації зазначених злочинів більш досконало і поглиблено порівняно з навчальною дисципліною “Кримінальне право України”. Набуті студентами знання є важливою передумовою правильної кваліфікації вказаних злочинів у їх майбутній практичній діяльності.

З М І С Т

Розділ І. ПОНЯТТЯ, ВИДИ, ПРИНЦИПИ І ЗНАЧЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ. ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ПРАВИЛА КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ

Поняття кваліфікації злочинів. Фактична і юридична підстави кваліфікації злочинів.

Види кваліфікації злочинів. Офіційна і неофіційна кваліфікація злочинів.

Принципи кваліфікації злочинів: законність, об'єктивність, точність, повнота, вирішення спірних питань на користь особи, діяння якої кваліфікується, недопустимість подвійного інкримінування.

Значення правильної кваліфікації злочинів. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, висновків Верховного Суду України і судової практики для правильної кваліфікації злочинів.

Склад злочину як юридична підстава кваліфікації злочинів. Кваліфікація злочинів за ознаками об'єкта злочину. Предмет злочину і потерпілий від злочину та їх значення для кваліфікації злочинів. Кваліфікація злочинів за ознаками об'єктивної сторони злочину. Кваліфікація злочинів за ознаками суб'єктивної сторони злочину. Кваліфікація злочинів за ознаками суб'єкта злочину.

Кваліфікація злочинів при наявності кваліфікуючих ознак складу злочину. Особливості кваліфікації злочинів при бланкетних диспозиціях закону про кримінальну відповідальність. Оціночні поняття та їх значення для правильної кваліфікації злочинів. Кваліфікація складених злочинів.

Кваліфікація злочинів з урахуванням стадій вчинення злочину. Кваліфікація злочинів, вчинених у співучасті. Особливості кваліфікації злочинів, вчинених організованими злочинними об'єднаннями. Кваліфікація множинності злочинів. Повторність злочинів та її відмінність від продовжуваного злочину. Кваліфікація сукупності злочинів, співвідношення сукупності і повторності та рецидиву злочинів. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм.

Розділ II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Поняття, система і види злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Загальна характеристика злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Розвиток законодавства про такі злочини.

Ознаки родового та безпосередніх об'єктів злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, їх вплив на кваліфікацію цих злочинів.

Форми злочинних діянь, вчинюваних у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Зв'язок між діянням винної особи і повноваженнями службової особи чи особи, яка надає публічні послуги, та його значення для кваліфікації злочинів.

Загальна характеристика суспільно небезпечних наслідків та законодавчих конструкцій об'єктивної сторони у складах злочинів, вчинюваних у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Правила визначення одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян та його застосування при кваліфікації зазначених злочинів.

Загальна характеристика суб'єктивної сторони злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Загальна характеристика суб'єктів злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Поняття та види службових осіб. Конституційні та інші правові засади діяльності службових осіб. Поняття службової особи юридичної особи приватного права.

Поняття осіб, які здійснюють професійну діяльність,

пов'язану з наданням публічних послуг. Правові засади діяльності осіб, які надають публічні послуги.

Поняття корупційних і пов'язаних з корупцією злочинів. Ознаки, за наявності яких злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, визнаються корупційними або пов'язаними з корупцією.

Міжнародні договори України про відповідальність за корупційні і пов'язані з корупцією правопорушення та їх кримінально-правове значення.

Р о з д і л ІІІ. КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ, СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ АБО ПОВНОВАЖЕННЯМИ

Загальна характеристика законодавчих змін кримінально-правових норм про зловживання владою, службовим становищем або повноваженнями.

Характеристика складів злочинів, передбачених КК: а) зловживання владою або службовим становищем; б) зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми; в) зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Поняття зловживання владою або службовим становищем, його співвідношення з поняттям зловживання повноваженнями. Об'єкт і об'єктивна сторона злочинів. Характеристика діянь. Зв'язок діянь з владою, певними повноваженнями чи становищем винної особи. Наслідки злочинів та їх види. Момент закінчення злочинів. Суб'єктивна сторона злочинів. Особливості форми вини. Мета вчинення злочинів та її значення для їх кваліфікації. Поняття неправомірної вигоди. Суб'єкти злочинів.

Кваліфікуючі ознаки злочинів. Поняття тяжких наслідків, їх види та психічне ставлення до них винної особи. Вирішення питання про необхідність додаткової кваліфікації вчиненого за іншими статтями КК. Поняття особи похилого віку та неповнолітньої чи недієздатної особи. Кваліфікація вчинення злочину повторно.

Відмежування зловживання владою, службовим становищем або повноваженнями від службової недбалості, недбало-

го ставлення до військової служби та бездіяльності військової влади. Кваліфікація злочинів при конкуренції статей КК.

Розділ IV. КВАЛІФІКАЦІЯ ПЕРЕВИЩЕННЯ ВЛАДИ АБО ПОВНОВАЖЕНЬ

Загальна характеристика законодавчих змін кримінально-правових норм про перевищення влади або повноважень.

Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Поняття перевищення влади або службових повноважень. Об'єкт і об'єктивна сторона. Характеристика злочинних дій, види перевищення влади або службових повноважень. Наслідки злочину та їх види. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Особливості форми вини. Суб'єкт злочину. Особливості кримінально-правового визначення поняття працівника правоохоронного органу.

Кваліфікуючі ознаки. Кваліфікація перевищення влади або службових повноважень, яке супроводжувалося фізичним або психічним насильством, застосуванням зброї чи спеціальних засобів або болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями. Поняття тяжких наслідків, їх види та психічне ставлення до них винної особи. Вирішення питання про необхідність додаткової кваліфікації вчиненого за іншими статтями КК.

Співвідношення цього злочину з перевищенням військовою службовою особою влади чи службових повноважень. Відмежування цього злочину від зловживання владою або службовим становищем. Співвідношення перевищення влади або службових повноважень і катування. Кваліфікація цього злочину при конкуренції статей КК.

Розділ V. КВАЛІФІКАЦІЯ СЛУЖБОВОГО ПІДРОБЛЕННЯ, ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ І СЛУЖБОВОЇ НЕДБАЛОСТІ

Загальна характеристика законодавчих змін КК щодо службового підроблення, декларування недостовірної інформації та службової недбалості.

Службове підроблення. Поняття службового підроблення. Об'єкт і предмет злочину. Поняття офіційного документа. Об'єктивна сторона. Характеристика дій. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Форма вини. Поняття завідомості та її значення для кваліфікації злочину. Особливості суб'єкта злочину.

Кваліфікуюча ознака. Поняття тяжких наслідків, їх види, особливості причинного зв'язку і психічного ставлення до них винної особи.

Співвідношення службового підроблення із зловживанням владою, службовим становищем або повноваженнями. Відмежування службового підроблення від інших злочинів, пов'язаних з підробкою документів. Кваліфікація цього злочину при конкуренції статей КК.

Декларування недостовірної інформації. Об'єкт і предмет злочину. Поняття декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і недостовірних відомостей. Об'єктивна сторона. Особливості форм вчинення цього злочину. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Форма вини. Поняття завідомості та її значення для кваліфікації злочину. Особливості суб'єкта злочину. Поняття суб'єкта декларування.

Службова недбалість. Поняття службової недбалості. Об'єкт і об'єктивна сторона. Характеристика діяння. Наслідки злочину та їх види. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Особливості форми вини. Особливості суб'єкта злочину. Кваліфікуюча ознака. Поняття тяжких наслідків та їх види. Відмежування службової недбалості від зловживанням владою, службовим становищем або повноваженнями. Кваліфікація цього злочину при конкуренції статей КК.

**Розділ VI. КВАЛІФІКАЦІЯ ПІДКУПУ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ
АБО ОСОБИ, ЯКА НАДАЄ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ,
А ТАКОЖ ОДЕРЖАННЯ ТАКИМИ ОСОБАМИ НЕПРАВОМІРНОЇ
ВИГОДИ ШЛЯХОМ ВИМАГАННЯ**

Загальна характеристика законодавчих змін кримінально-правових норм про підкуп службової особи або особи, яка надає публічні послуги. Загальне поняття такого підкупу і його відмінність від одержання зазначеними особами неправомірної вигоди шляхом вимагання за характером суспільної небезпечності.

Кваліфікація дій особи, яка підкупує службову особу або особу, яка надає публічні послуги. Загальна характеристика кримінально-правових норм, які встановлюють відповідальність за такі дії.

Характеристика основних складів злочинів, передбачених ч. 1 статей 368³, 368⁴, 369 КК. Об'єкт і предмет злочинів. Поняття неправомірної вигоди. Об'єктивна сторона. Види дій та їх характеристика. Законодавчі визначення пропозиції і обіцянки неправомірної вигоди. Співвідношення цих понять з наданням неправомірної вигоди. Спрямованість дій на задоволення своїх або третьої особи незаконних інтересів. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Пов'язаність умислу особи, яка вчинює такі злочини, з умислом особи, яка приймає пропозицію, обіцянку або одержує неправомірну вигоду. Суб'єкт злочинів.

Кваліфікація дій службової особи або особи, яка надає публічні послуги, вчинюваних при здійсненні підкупу їх іншою особою. Загальна характеристика кримінально-правових норм, які встановлюють відповідальність за такі дії.

Характеристика основних складів злочинів, передбачених ч. 3 ст. 368³; ч. 3 ст. 368⁴; ч. 1 ст. 368 КК. Об'єкт і предмет злочину. Поняття неправомірної вигоди. Об'єктивна сторона. Види дій та їх характеристика. Особливість законодавчого вирішення питання про місце прохання надати неправомірну вигоду у складах злочинів. Співвідношення прийняття пропозиції і обіцянки неправомірної вигоди з одержанням такої вигоди та

проханням її надання. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Пов'язаність умислу особи, яка вчинює такий злочин, з умислом особи, яка пропонує, обіцяє або надає неправомірну вигоду. Мотиви вчинення злочинів. Суб'єкти злочинів.

Кваліфікуючі ознаки підкупу службової особи або особи, яка надає публічні послуги. Загальна характеристика кримінально-правових норм, які передбачають такі кваліфікуючі ознаки.

Вчинення злочину повторно: законодавче визначення, відмежування від продовжуваного злочину та співвідношення із сукупністю злочинів. Особливості кваліфікації вчинення зазначених злочинів за попередньою змовою групою осіб або організованою групою. Диференціація кримінальної відповідальності залежно від розміру неправомірної вигоди. Визначення значного, великого та особливо великого розмірів неправомірної вигоди та їх практичне встановлення. Поняття службових осіб, які займають відповідальне або особливо відповідальне становище, та їх значення для кваліфікації вказаних злочинів.

Кваліфікація іншого злочину, вчиненого при підкупі службової особи або особи, яка надає публічні послуги. Відмежування зазначеного підкупу від інших злочинів, пов'язаних з одержанням неправомірної вигоди, а також від адміністративних правопорушень, що виражаються у порушенні встановлених законом обмежень і заборон щодо одержання подарунка.

Загальна характеристика законодавчих змін КК щодо *вимагання неправомірної вигоди службовою особою або особою, яка надає публічні послуги*. Відмінність одержання неправомірної вигоди зазначеними особами шляхом вимагання від одержання такої вигоди при здійсненні їх підкупу іншою особою за характером суспільної небезпечності.

Загальна характеристика кримінально-правових норм, які встановлюють відповідальність за вчинення службовою особою або особою, яка надає публічні послуги, злочинних дій, поєднаних з вимаганням неправомірної вигоди (ч. 4 ст. 368³; ч. 4 ст. 368⁴; ч. 3 ст. 368 КК). Поняття і види вимагання неправомірної вигоди, його законодавче визначення. Погроза заподіяти шкоду правам чи законним інтересам іншої особи як ознака ви-

магання неправомірної вигоди; вирішення цього питання в судовій практиці. Відмінність вимагання неправомірної вигоди від прохання такої вигоди і її значення для кваліфікації злочинів. Особливості законодавчої конструкції об'єктивної сторони. Злочинні дії, з якими поєднується вимагання неправомірної вигоди. Момент закінчення злочинів. Кваліфікація злочину за наявності у вчиненому вимаганні складу злочину, передбаченого іншими статтями КК України.

Відмінність зазначених злочинів від вимагання, вчиненого службовою особою з використанням свого службового становища (ч. 2 ст. 189 КК), а також від незаконної вимоги оплати за навчання або за надання медичної допомоги в державних чи комунальних закладах (ч. 2 ст. 183; ч. 1 ст. 184 КК).

Звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду службовій особі або особі, яка надає публічні послуги. Загальна характеристика законодавчих змін КК щодо умов такого звільнення та злочинів, яких воно стосується.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду. Обов'язковий характер такого звільнення. Випадки, в яких зазначене звільнення не застосовується. Правова оцінка дій особи, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду внаслідок вимагання у неї неправомірної вигоди.

Розділ VII. КВАЛІФІКАЦІЯ НЕЗАКОННОГО ЗБАГАЧЕННЯ І ЗЛОВЖИВАННЯ ВПЛИВОМ

Незаконне збагачення. Загальна характеристика законодавчих змін кримінально-правової норми про незаконне збагачення. Відмінність незаконного збагачення від підкупу службової особи та від одержання останньою неправомірної вигоди шляхом вимагання за характером суспільної небезпечності.

Об'єкт злочину. Предмет злочину, його законодавче визначення. Об'єктивна сторона. Види дій та їх характеристика. Значення розмірів незаконного збагачення для кваліфікації цього

злочину. Міжнародно-правові приписи щодо відповідальності за незаконне збагачення та їх кримінально-правове значення. Актуальність питання про дотримання Конституції України при визначенні змісту кримінально-правової норми про незаконне збагачення. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Суб'єкт злочину. Законодавче визначення осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Кваліфікуючі ознаки. Поняття службових осіб, які займають відповідальне або особливо відповідальне становище. Співвідношення цього злочину з прийняттям пропозиції, обіцянки або одержанням неправомірної вигоди службовою особою, а також із зловживанням владою або службовим становищем.

Зловживання впливом. Загальна характеристика законодавчих змін КК щодо зловживання впливом.

Особливості конструкції статті КК, що передбачає відповідальність за зловживання впливом. Склади злочину. Особливості характеру суспільної небезпечності цього злочину порівняно з незаконним збагаченням.

Характеристика основних складів злочину. Об'єкт і предмет злочину. Поняття неправомірної вигоди. Об'єктивна сторона. Види дій та їх характеристика. Законодавчі визначення пропозиції і обіцянки неправомірної вигоди. Співвідношення цих понять з наданням неправомірної вигоди, а прийняття пропозиції і обіцянки – з одержанням такої вигоди. Відмінність пропозиції та обіцянки неправомірної вигоди від пропозиції та обіцянки здійснити вплив за надання такої вигоди. Поняття осіб, уповноважених на виконання функцій держави, та його значення для кваліфікації цього злочину. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Мотив і мета вчинення злочину. Суб'єкт злочину. Проблема визначення суб'єкта прийняття пропозиції, обіцянки та одержання неправомірної вигоди, а також пропозиції та обіцянки здійснити вплив за надання такої вигоди. Міжнародно-правові приписи щодо відповідальності за зловживання впливом та їх кримінально-правове значення.

Кваліфікуюча ознака. Проблема визначення змісту вимагання неправомірної вигоди у складі зловживання впливом.

Співвідношення зловживання впливом з підкупом служ-

бової особи або особи, яка надає публічні послуги, а також з одержанням такими особами неправомірної вигоди шляхом вимагання. Відмежування зловживання впливом від незаконного збагачення. Кваліфікація зловживання впливом за сукупністю з іншими злочинами.

Р о з д і л VIII. КВАЛІФІКАЦІЯ ПРОТИПРАВНОГО ВПЛИВУ НА РЕЗУЛЬТАТИ ОФІЦІЙНИХ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ І ПРОВОКАЦІЇ ПІДКУПУ

Загальна характеристика законодавчих змін КК щодо *протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань*. Суспільна небезпечність такого впливу.

Особливості конструкції статті КК, яка передбачає відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Склади злочину.

Характеристика злочину, передбаченого ч. 1 ст. 369³ КК. Об'єкт і предмет злочину. Об'єктивна сторона. Види дій та їх характеристика. Поняття офіційних спортивних змагань. Способи впливу на результати офіційних спортивних змагань та їх кримінально-правове значення. Кваліфікація одержання особою неправомірної вигоди внаслідок зазначеного впливу. Конструкція об'єктивної сторони злочину. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Мета вчинення дій та її значення для кваліфікації злочину. Суб'єкт злочину. Значення для вирішення питання про суб'єкта злочину положень Закону України "Про запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень" від 3 листоп. 2015 р. № 743-VIII.

Кваліфікуючі ознаки. Кваліфікація вчинення злочину повторно. Залежність кваліфікації злочину від віку учасників офіційних спортивних змагань.

Характеристика злочину, передбаченого ч. 3 ст. 369³ КК. Об'єкт злочину. Предмет злочину. Поняття неправомірної вигоди, законодавче визначення її розмірів та значення останніх для кваліфікації цього злочину. Об'єктивна сторона. Конструкція об'єктивної сторони злочину. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Суб'єкт злочину. Значення для вирішення

питання про суб'єкта злочину положень Закону України “Про запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень” від 3 листоп. 2015 р. № 743-VIII.

Відмежування протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань від інших злочинів, пов'язаних з одержанням неправомірної вигоди.

Провокація підкупу. Загальна характеристика законодавчих змін кримінально-правової норми про провокацію підкупу.

Поняття провокації підкупу. Об'єкт і об'єктивна сторона. Характеристика діяння. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Мета вчинення злочину та її значення для кваліфікації злочину. Суб'єкт злочину.

Кваліфікуюча ознака. Поняття службової особи правоохоронного органу.

Співвідношення провокації підкупу і співучасті у вчиненні злочину. Відмежування провокації підкупу від правомірних дій (контрольованого надання неправомірної вигоди) щодо викриття одержання службовою особою або особою, яка надає публічні послуги, неправомірної вигоди шляхом вимагання.

Вирішення питання про відповідальність спровокованої особи. Значення для нього законодавчої заборони провокування (підбурювання) особи на вчинення злочину з метою її подальшого викриття, а також практики Європейського суду з прав людини.

СПИСОК ЗАКОНОДАВЧИХ ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Кримінальне право (Особлива частина): підруч. / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. – Т. 2. – Луганськ: Елтон-2, 2012. – 780 с.

Кримінальне право України. Особлива частина: підруч. / Ю. В. Александров, О. О. Дудоров, В. А. Клименко та ін.; за ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – 5-те вид., переробл. та доповн. – Київ: Атіка, 2009. – 744 с.

Кримінальне право України: Особлива частина: підруч. / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Харків: Право, 2010. – 608 с.

Кримінальне право України: Практикум: навч. посіб. / П. П. Андрушко, С. Д. Шапченко, С. С. Яценко, П. С. Берзін та ін.; за ред. С. С. Яценка. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – Київ: Алерта; КНТ; Центр учб. л-ри, 2010. – 640 с.

Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – Т. 2: Особлива частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. – 5-те вид., доповн. – Харків: Право, 2013. – 1040 с.

Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 9-те вид., переробл. та доповн. – Київ: Юрид. думка, 2012. – 1316 с.

х х х

Практика застосування судами законодавства про військові службові злочини // Вісн. Верхов. Суду України. – 2002. – № 2. – С. 21-24.

Практика розгляду кримінальних справ про злочини, склад яких передбачено ст. 366 Кримінального кодексу України (службове підроблення) // Там же. – 2010. – № 1. – С. 31-43.

Практика розгляду кримінальних справ про злочини, склад яких передбачено ст. 368 Кримінального кодексу України (одержання хабара) // Там же. – 2010. – № 9. – С. 18-26.

Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 черв. 2010 р. № 7 // Вісн. Верхов. Суду України. – 2010. – № 7. – С. 6-10.

Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 груд. 2003 р. № 15 // Там же. – 2004. – № 2. – С. 7-9.

Про судову практику у справах про хабарництво: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квіт. 2002 р. № 5 // Там же. – 2002. – № 3. – Вкладка. – С. 9-16.

Судова практика розгляду кримінальних справ про службові злочини з ознаками корупційних діянь (ст. 364, 365 та 368 Кримінального кодексу України), а також справ про адміністративну відповідальність за порушення вимог Закону від 5 жовт. 1995 р. “Про боротьбу з корупцією” // Там же. – 2009. – № 6. – С. 17-23; № 7. – С. 24-33.

х х х

Андрушко П. П. Злочини у сфері службової діяльності: навч. посіб. / П. П. Андрушко, А. А. Стрижевська. – Київ: Юрисконсульт, 2006. – 342 с.

Андрушко П. П. Реформа українського антикорупційного законодавства у світлі міжнародно-правових зобов’язань України / П. П. Андрушко. – Київ: Атіка, 2012. – 332 с.

Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. – Київ: Істина, 2010. – 430 с.

Киричко В. М. Кримінальна відповідальність за корупцію / В. М. Киричко. – Харків: Право, 2013. – 424 с.

Клімова С. М. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення: навч. посіб. / С. М. Клімова, Т. В. Ковальова, М. О. Тучак. – Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2012. – 200 с.

Коваленко В. П. Зловживання владою працівниками правоохоронних органів: монографія / В. П. Коваленко. – Київ: Атіка, 2012. – 204 с.

Максимович Р. Л. Поняття службової особи у кримінальному праві України: монографія / Р. Л. Максимович. – Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2008. – 304 с.

Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / В. О. Навроцький. – Київ: Юрінком Інтер, 2009. – 512 с.

Нуруллаєв І. С. Міжнародно-правове співробітництво в системі Ради Європи у боротьбі з корупцією: монографія / І. С. Нуруллаєв. – Київ: Правова єдність, 2009. – 160 с.

Правила кримінально-правової кваліфікації у постановах Пленуму Верховного Суду України: практ. посіб. – Харків: Фінарт, 2012. – 196 с.

Савченко А. В. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг: наук.-практ. комент. до розд. XVII Особливої частини Кримінального кодексу України / А. В. Савченко, О. В. Кришевич; за ред. В. І. Шакуна. – Київ: Алерта, 2012. – 160 с.

Слуцька Т. І. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері службової діяльності: навч. посіб. / Т. І. Слуцька. – Київ: КНТ, 2007. – 168 с.

Тютюгін В. І. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг / В. І. Тютюгін, Ю. В. Гродецький, С. В. Гізімчук. – Харків: Право, 2014. – 232 с.

Тютюгін В. І. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг / В. І. Тютюгін // Кримін. судочинство. – 2014. – Вип. 4. – С. 121-141.

Шиманський Ф. В. Хабарництво: кримінально-правовий аналіз одержання, давання і провокації хабара / Ф. В. Шиманський. – Одеса: Фенікс, 2004. – 180 с.

Юрченко О. М. Загальні засади кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: наук.-практ. посіб. / О. М. Юрченко, О. Ф. Бантишев, С. А. Кузьмін; Рада нац. безпеки і оборони України, Міжвідом. н.-д. центр з проблем боротьби з організ. злочинністю. – Київ: Паливода А. В., 2012. – 59 с.

З М І С Т

Вступ.....	3
Розділ I. Поняття, види, принципи і значення кваліфікації злочинів. Загальні та спеціальні правила кваліфікації злочинів.....	5
Розділ II. Загальні положення щодо кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг...6	6
Розділ III. Кваліфікація зловживання владою, службовим становищем або повноваженнями.....	7
Розділ IV. Кваліфікація перевищення влади або повноважень.....	8
Розділ V. Кваліфікація службового підроблення, декларування недостовірної інформації і службової недбалості....	8
Розділ VI. Кваліфікація підкупу службової особи або особи, яка надає публічні послуги, а також одержання такими особами неправомірної вигоди шляхом вимагання.....	9
Розділ VII. Кваліфікація незаконного збагачення і зловживання впливом	12
Розділ VIII. Кваліфікація протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань і провокації підкупу...14	14
Список законодавчих джерел, основної та додаткової літератури.16	16

Навчальне видання

Електронне видання

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ
СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ПОВ’ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ
ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ”**

галузь знань 08 “Право”,
спеціальність 081 “Право”,
другий (магістерський) освітній рівень

**для студентів V курсу
Інституту прокуратури та кримінальної юстиції**

У к л а д а ч і: ТАЦІЙ Василь Якович,
ТЮТЮГІН Володимир Ілліч,
КИРИЧКО Василь Миколайович,
ГРОДЕЦЬКИЙ Юрій Васильович

Відповідальний за випуск *В. І. Тютюгін*

Редактор *В. В. Арнаутова*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2016

Підп. до друку 2016 р. Вид. № 154.
Зам. № 154.